

การอบรมคุณธรรมจริยธรรมของพระสงฆ์แก่นักเรียน
โรงเรียนบางแพปฐมพิทยา จังหวัดราชบุรี*
THE MORAL TRAINING OF MONKS FOR STUDENTS IN
BANGPHAEPATHOMPHITTAYA SCHOOL, RATCHABURI PROVINCE

สมณภัค วรภัทรทรัพย์

Sumonpak Worapattarasap

โรงเรียนมัธยมวัดดอนตูม จังหวัดราชบุรี

Matthayomwatdontoom School, Ratchaburi Province

E-mail: sumonpak.w@hotmail.com

บทคัดย่อ

บทความนี้เพื่อศึกษาสภาพ เปรียบเทียบความคิดเห็น ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะต่อการอบรมคุณธรรมจริยธรรมของพระสงฆ์แก่นักเรียนโรงเรียนบางแพปฐมพิทยา จังหวัดราชบุรี เป็นวิจัยแบบผสมวิธี พบว่าความคิดเห็นโดยรวม อยู่ในระดับมาก สภาพส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ และระดับชั้นต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ปัญหา อุปสรรค คือ การฝึกอบรมมีเวลาน้อย ทำให้ไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร ขาดการเน้นย้ำในการรักษาศีล ขาดการอบรมให้นักเรียนประยุกต์นำไปใช้จริง ขาดการประเมินผลก่อนและหลังการอบรม ขาดการสนับสนุนการศึกษาธรรมแก่นักเรียน ดังนั้นพระสงฆ์จึงควรมีกิจกรรมฝึกให้เด็กนักเรียนปฏิบัติในการสวดมนต์และนั่งสมาธิ เป็นประจำ

คำสำคัญ: การอบรม; คุณธรรมจริยธรรม; พระสงฆ์

Abstract

This article was to study the satisfaction, to compare the student's opinion and to study the problems, obstacles and suggestions for the moral training of monks for student in Bangphaeapathomphittaya school, Ratchaburi province, using mixed methods. Findings were the satisfaction of revealed overall at highest level. The person factors for example, age and grade level influenced on overall views were significantly different at 0.01 levels. Problems and obstacles were as the training has little time, making it not as successful as the sacrament. As a lack of support for students. Lack of training for students to apply lack of evaluation before and after training. Lack of support for the education of the students. Therefore, monks should have activities to train students to practice prayer and meditation on a regular basis.

Keywords: Training; Moral; Monks

*Received June 15, 2020; Revised July 28, 2020; Accepted October 10, 2020

บทนำ

ปัญหาที่เกิดขึ้นในกลุ่มของเยาวชนทุกคนต่างลงความเห็นตรงกันว่าเยาวชนไทยของเราขาดการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมอย่างยั่งยืน คืออาจจะมียุ่บ้างแต่เป็นแบบฉาบฉวยไม่เกิดผลที่ถาวร ในขณะที่สังคมไทยต้องการเห็นภาพการพัฒนาเยาวชนไทยไปสู่การเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพ มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ มีสติปัญญา มีความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

กิจกรรมการเข้าค่ายคุณธรรมเป็นกระบวนการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมกิจกรรมหนึ่งที่จัดขึ้นในรูปแบบของการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้เด็กและเยาวชนได้ใกล้ชิดกับพระพุทธศาสนา ได้ศึกษาเรียนรู้ถึงหลักธรรมและรู้จักปฏิบัติธรรมตามสมควรแก่วัย เพื่อนำหลักธรรมไปพัฒนาตนเองและสร้างสรรค์สังคมให้เจริญก้าวหน้าบนรากฐานที่มั่นคง ซึ่งปัจจุบันการเข้าค่ายคุณธรรมเป็นกระบวนการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมที่ได้รับการตอบรับทั้งจากสถาบันการศึกษาหน่วยงานภาครัฐภาคเอกชน และภาคประชาชน สามารถนำทุนทางสังคมที่มีค่า คือสถาบันทางศาสนาให้เป็นที่พึ่งทางใจของคนในสังคมไทย สร้างสังคมแห่งปัญญา

โรงเรียนบางแพปฐมพิทยามุ่งเน้นพัฒนานักเรียนด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านร่างกายอารมณ์จิตใจ สังคม สติปัญญา และมีสุขภาพอนามัยที่ดี ส่งเสริมด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมวัฒนธรรม ประเพณี สามารถนำความรู้และเทคโนโลยีไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน และเป็นพื้นฐานในการเรียนต่อ การประกอบอาชีพเพื่อการปรับตัวให้มีชีวิตอยู่ในสังคม และชุมชนได้อย่างมีคุณค่า มีความสุขตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

จากประเด็นปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา เรื่อง “การอบรมคุณธรรมจริยธรรมของพระสงฆ์แก่นักเรียนโรงเรียนบางแพปฐมพิทยา จังหวัดราชบุรี” ซึ่งการศึกษานี้จะเป็นแนวทางการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านเก่ง ด้านดี และด้านมีความสุข เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียน และจะเป็นการส่งเสริมสนับสนุนด้านการเรียนการสอนให้พัฒนาตามแนวปฏิรูปการศึกษาแนวใหม่ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการอบรมคุณธรรมจริยธรรมของพระสงฆ์แก่นักเรียนโรงเรียน บางแพปฐมพิทยา จังหวัดราชบุรี
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นการอบรมคุณธรรมจริยธรรมของพระสงฆ์แก่นักเรียนโรงเรียนบางแพปฐมพิทยา จังหวัดราชบุรี โดยจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล
3. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะการอบรมคุณธรรมจริยธรรมของพระสงฆ์แก่นักเรียนโรงเรียนบางแพปฐมพิทยา จังหวัดราชบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสม ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล และการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้แบบสัมภาษณ์ เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล ประชากร ได้แก่ นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนบางแพปฐมพิทยา จังหวัดราชบุรีจำนวน 384 คนกลุ่มตัวอย่าง ได้ทำการสุ่มจากประชากร โดยหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากการใช้สูตรคำนวณของทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane) ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 196 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้โดยหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานโดยการทดสอบค่าที ค่าเอฟ วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และในส่วนของการวิจัยเชิงคุณภาพมีการวิเคราะห์เอกสาร และวิเคราะห์ผลการสัมภาษณ์ด้วยเทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย

1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการอบรมคุณธรรมจริยธรรมของพระสงฆ์แก่นักเรียนโรงเรียนบางแพปฐมพิทยา จังหวัดราชบุรี

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นต่อการอบรมคุณธรรมจริยธรรมของพระสงฆ์แก่นักเรียนโรงเรียนบางแพปฐมพิทยา จังหวัดราชบุรี โดยภาพรวม

(n = 196)

การอบรมคุณธรรมจริยธรรมของพระสงฆ์แก่นักเรียน โรงเรียนบางแพปฐมพิทยา จังหวัดราชบุรี	ระดับความคิดเห็น		
	($\bar{X}$)	(S.D)	แปลผล
ด้านกายภาพ	4.16	0.292	มาก
ด้านศีลภาพ	4.16	0.313	มาก
ด้านจิตตภาพ	4.13	0.350	มาก
ด้านปัญญาภาพ	4.10	0.354	มาก
ภาพรวม	4.14	0.239	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการอบรมคุณธรรมจริยธรรมของพระสงฆ์แก่นักเรียนโรงเรียนบางแพปฐมพิทยา จังหวัดราชบุรี อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.14 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน คือ ด้านกายภาพ ด้านศีลภาพ ด้านจิตตภาพ และด้านปัญญาภาพ ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการอบรมคุณธรรมจริยธรรมของพระสงฆ์แก่นักเรียนโรงเรียนบางแพปฐมวิทยา จังหวัดราชบุรี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ตารางที่ 2 สรุปผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการอบรมคุณธรรมจริยธรรมของพระสงฆ์แก่นักเรียนโรงเรียนบางแพปฐมวิทยา จังหวัดราชบุรี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ปัจจัยส่วนบุคคล	t-test	F-test	Sig	ผลการทดสอบ	
				ยอมรับ	ปฏิเสธ
เพศ	-1.256	-	0.211	-	✓
อายุ	-	9.714**	0.000	✓	-
ระดับชั้น	-	9.977**	0.000	✓	-
อาชีพผู้ปกครอง	-	1.623	0.184	-	✓

จากตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบ พบว่า อายุและระดับชั้น มีผลให้ความคิดเห็นของการอบรมคุณธรรมจริยธรรมของพระสงฆ์แก่นักเรียนโรงเรียนบางแพปฐมวิทยา จังหวัดราชบุรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 แต่ปัจจัยส่วนบุคคลอื่น ไม่พบความแตกต่าง

3. ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความคิดเห็นของการอบรมคุณธรรมจริยธรรมของพระสงฆ์แก่นักเรียนโรงเรียนบางแพปฐมวิทยา จังหวัดราชบุรี

ตารางที่ 3 ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความคิดเห็นของการอบรมคุณธรรมจริยธรรมของพระสงฆ์แก่นักเรียนโรงเรียนบางแพปฐมวิทยา จังหวัดราชบุรี

ด้าน	ปัญหา อุปสรรค	ข้อเสนอแนะ
กายภาพ	การฝึกอบรม มีเวลาน้อย ทำให้ไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร	ควรมีกิจกรรมฝึกให้เด็กนักเรียนปฏิบัติในการสวดมนต์และนั่งสมาธิ เป็นประจำ
ศิลปภาพ	ขาดการเน้นย้ำในการรักษาศีล	ควรสอนให้รู้จักการรักษาศีล และรณรงค์ให้เด็กรักษาศีล 5 ที่นักเรียนสามารถปฏิบัติได้ โดยจัดให้เป็นโครงการอบรมและปฏิบัติจริง
จิตตภาพ	ขาดการอบรมให้นักเรียนประยุกต์นำไปใช้จริง ขาดการประเมินผลก่อนและหลังการอบรม	ควรมีให้นักเรียนไปปฏิบัติธรรมทุกวันพระ โดยสวดมนต์และให้สงบนิ่งสมาธิ
ปัญญาภาพ	ขาดการ สนับสนุนการศึกษาธรรมแก่นักเรียน ขาดการอบรมให้นักเรียนประยุกต์นำไปใช้จริง ขาดการ ประเมินผลก่อนและหลังการอบรม	ควรฝึกให้นักเรียนแก้ปัญหาโดยใช้สติปัญญา พิจารณาไตร่ตรอง ใช้สติปัญญาในการแก้ปัญหาอย่างรอบคอบ

จากตารางที่ 3 พบว่า ความคิดเห็นของนักเรียนต่อการอบรมคุณธรรมจริยธรรม มีข้อเสนอแนะดังนี้

ด้านกายภาวนา คือ ควรมีกิจกรรมฝึกให้เด็กนักเรียนปฏิบัติในการสวดมนต์และนั่งสมาธิเป็นประจำ

ด้านศีลภาวนา คือ ควรสอนให้รู้จักการรักษาศีล ภาวนาและปฏิบัติให้ได้ และให้ครูณรงค์ให้เด็กรักษาศีล 5 ที่นักเรียนสามารถปฏิบัติได้ โดยจัดให้เป็นโครงการอบรมและปฏิบัติจริง

ด้านจิตตภาวนา คือ ควรนำนักเรียนไปปฏิบัติธรรมทุกวันพระ โดยสวดมนต์และให้สงบนิ่งนั่งสมาธิ

ด้านปัญญาภาวนา คือ ควรฝึกให้นักเรียนแก้ปัญหาโดยใช้สติปัญญา พิจารณาไตร่ตรอง ใช้สติปัญญาในการแก้ปัญหาอย่างรอบคอบ

อภิปรายผลการวิจัย

สภาพการอบรมคุณธรรมจริยธรรมของพระสงฆ์แก่นักเรียนโรงเรียนบางแพปฐมพิทยาลงจังหวัดราชบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.14 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน แสดงให้เห็นว่า พระสงฆ์ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม โดยเฉพาะกับกลุ่มเยาวชน ซึ่งมีสถานะเป็นนักเรียนนักศึกษาในสถานศึกษาต่างๆ ซึ่งถือว่าเป็นบุคลากรสำคัญของสังคมและประเทศชาติในอนาคต อย่างไรก็ตาม แม้ว่าสภาพการอบรมคุณธรรมจริยธรรมของพระสงฆ์แก่นักเรียนโรงเรียนบางแพปฐมพิทยาลงจังหวัดราชบุรีพบว่าอยู่ในระดับมาก แต่พระสงฆ์ยังคงต้องเอาใจใส่และพัฒนาการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม รวมถึงการเรียนการสอนและเทคนิคที่ใช้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป โดยมี 4 ด้าน คือ ด้านกายภาวนา ด้านศีลภาวนา ด้านจิตตภาวนา ด้านปัญญาภาวนา

1. ด้านกายภาวนา อยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.16 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าส่งเสริมให้นักเรียนเป็นคนมีระเบียบวินัย ตรงต่อเวลา อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.51 รองลงมาคือส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง กติกา และกฎหมายมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.18 ส่วนข้อที่น้อยที่สุดคือ ส่งเสริมให้นักเรียนมีความยึดถือระเบียบวินัยในชั้นเรียนตามที่ได้ตกลงกันไว้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.01 ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของพระมหาสายลม ธมฺมวาทธำโร (บติรัฐ) (2554) ได้วิจัยเรื่อง “ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการสำนักปฏิบัติธรรมประจำจังหวัดสมุทรปราการ” ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพ เพศ, อายุ, พรรษาและวุฒิการศึกษาเปรี่ยุทธธรรมต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพในการบริหาร จัดการสำนักปฏิบัติธรรม ประจำจังหวัดสมุทรปราการ แตกต่างกัน ซึ่งยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ อย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ 0.05 และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของพระสมุห์นภดล นาถธมฺโม (เกษมสุข) (2557) ได้วิจัยเรื่อง “สภาพการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของพระสงฆ์ในโรงเรียนวัดป่าประดู่ อำเภอเมือง จังหวัดระยอง” ผลการวิจัยพบว่า สภาพการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ

4.19 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า สภาพการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมด้านการอบรมคุณธรรมจริยธรรม อยู่ในอันดับสูงสุดที่ 4.19 รองลงมาคือ ด้านเทคนิคการสอน และด้านการเรียนการสอนตามลำดับ ผลการเปรียบเทียบการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่าสถานภาพด้านเพศ อายุ และระดับชั้น การศึกษาแตกต่างกัน มีผลทำให้ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของ แตกต่างกันในระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

2. ด้านศีลภาวนา อยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.16 เมื่อพิจารณา เป็นรายข้อพบว่า ข้อที่อยู่ในระดับมากที่สุด ส่งเสริมให้นักเรียนมีความประพฤติซื่อตรงและมีความจริงใจ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.41 ส่งเสริมให้นักเรียนมีความประพฤติจริงใจ ซื่อตรง ไม่โกหกหลอกลวงผู้อื่น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.16 ส่วนที่น้อยที่สุดคือ ส่งเสริมให้นักเรียนรู้เท่าทันปัญหาอันเกิดจากเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันสมควร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.06 แต่ผลดังที่กล่าวมาได้สอดคล้องเข้ากับผลงานวิจัยของพระมหาธานินทร์ จิตวิโร (2545) ที่ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนในจังหวัดศรีสะเกษจากผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย พบว่า นักเรียนที่มีอายุแตกต่างกัน ไม่พบว่าแตกต่าง เพราะส่วนมากแล้วมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์อยู่ในระดับมาก เป็นเพราะโรงเรียนพระปริยัติธรรมไม่ได้กำหนดหรือมีข้อจำกัดด้านอายุของผู้ที่เข้ามาศึกษา และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของพระปลัดบำเพ็ญ กิตติปาโล (ศิลาธารา) (2557) ได้วิจัยเรื่อง “ความคาดหวังของนักเรียนต่อบทบาทพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย อำเภอเมือง จังหวัดระยอง” ผลการวิจัยพบว่า ระดับความคิดเห็นต่อความคาดหวังของนักเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.90 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจาก ด้านพฤติกรรมและด้านเนื้อหาสาระในการถ่ายทอด อยู่ในระดับมาก เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

3. ด้านจิตภาวนา อยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.19 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยในระดับมากที่สุดได้แก่ ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดศรัทธายึดมั่นในหลักปฏิบัติความเป็นคนดี มีจิตใจผ่องใส อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.26 รองลงมาคือ ส่งเสริมให้นักเรียนมีการพัฒนาจิตสาธารณะ คิดทำประโยชน์แก่สังคมและเพื่อนมนุษย์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.19 และที่น้อยที่สุดคือ ส่งเสริมให้นักเรียนมีการพัฒนาจิตเป็นสาธารณะ คิดทำประโยชน์แก่สังคมและเพื่อนมนุษย์สาธารณะ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.01 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเตือนใจ ฤทธิ์จักร (2547) ได้วิจัยเรื่อง “ธรรมาภิบาลในการบริหารสถาบันนิติวิทยาศาสตร์ กระทรวงยุติธรรม” จากผลการศึกษาวิจัยพบว่า บุคลากรมีทัศนะ ต่อธรรมาภิบาลในการบริหารสถาบันนิติวิทยาศาสตร์ในระดับปานกลางทุกด้าน และบุคลากรใน สถาบันนิติวิทยาศาสตร์ที่มีอายุและระดับการศึกษาระยะเวลาในการปฏิบัติงานและตำแหน่งหน้าที่ที่แตกต่างกัน มีทัศนะต่อธรรมาภิบาลในการบริหารสถาบันนิติวิทยาศาสตร์แตกต่างกัน และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของมนตรี กำลังดี (2543) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “จริยธรรมของนักเรียนมัธยมศึกษาอำเภอกะปงสังกัดสำนักงานการศึกษามัธยมศึกษาศึกษาจังหวัดพังงา” ผลการวิจัยพบว่า

ประชากรกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 ผลของการวิจัยพบว่า ระดับจริยธรรมโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาองค์ประกอบด้านความมีระเบียบวินัยด้านความกตัญญูตักเตือนความเป็นผู้มีวิวัฒธรรมและปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมประเพณีอยู่ในระดับมากนักเรียนมีสภาพครอบครัวที่แตกต่างกันมีจริยธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4. ด้านปัญญาภวณา อยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.10 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยในระดับมากที่สุดได้แก่ ส่งเสริมให้นักเรียนรู้เท่าทันถึงปัญหาอันมาจากยาเสพติดของมีนเมา มีจิตใจผ่องใส มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.24 รองลงมาคือส่งเสริมให้นักเรียนมีปัญหารู้จักคุณค่าของเวลาและใช้เวลาให้เป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.03 และที่น้อยที่สุดคือ ส่งเสริมให้นักเรียนมีปัญหารู้จักประโยชน์และคุณค่าของทรัพยากรต่างๆ ที่มีอยู่ตามธรรมชาติ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.01 แต่ผลดังที่กล่าวมาได้สอดคล้องเข้ากับผลงานวิจัยของพระมหาธานินทร์ ฐิติวิโร (2545) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนในจังหวัดศรีสะเกษ จากผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย พบว่า นักเรียนที่มีอายุแตกต่างกัน ไม่พบว่า แตกต่าง เพราะส่วนมากแล้วมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์อยู่ในระดับมาก เป็นเพราะโรงเรียนพระปริยัติธรรม ไม่ได้กำหนดหรือมีข้อจำกัดด้านอายุของผู้ที่เข้ามาศึกษา และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของสมณธา แก่นกุล (2544) ได้วิจัยเรื่อง “จริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอพะโต๊ะสังกัดสำนักงานการศึกษามัธยมศึกษาจังหวัดชุมพร” ผลการศึกษาพบว่าโดยภาพรวมจริยธรรมของนักเรียนอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายองค์ประกอบด้านใฝ่รู้ความอดทนความประหยัดความเมตตากรุณาความยุติธรรมนักเรียนมีจริยธรรมอยู่ระดับปานกลาง

องค์ความรู้

1) องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

ผู้วิจัยนำเสนอองค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

จากองค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย ความคิดเห็นของนักเรียนต่อการอบรมคุณธรรมจริยธรรม มีดังนี้

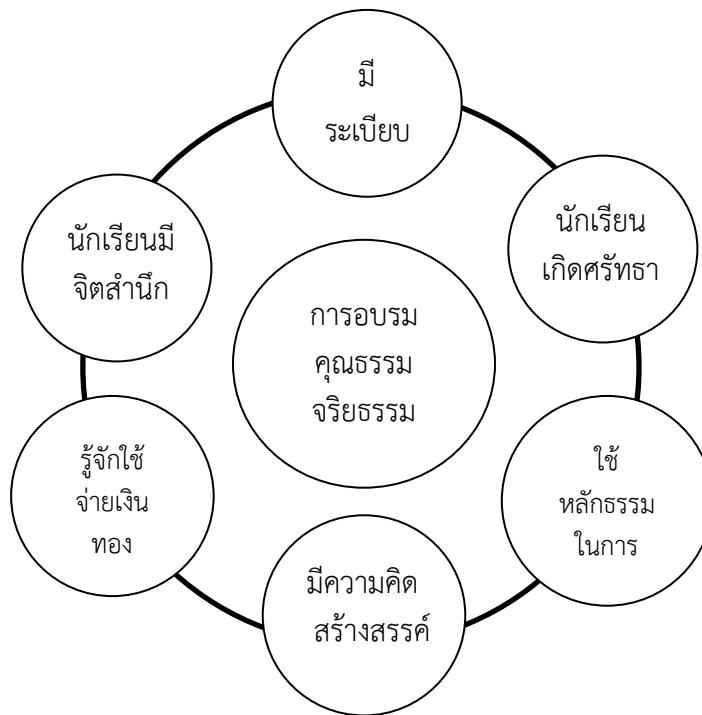
ด้านกายภาพ คือ นักเรียนเป็นคนมีระเบียบวินัย ปฏิบัติตามตามกฎระเบียบ ข้อบังคับ

ด้านศีลภาวนา คือ นักเรียนมีความประพฤติซื่อตรง มีจิตสำนึก เป็นคนดี ใช้หลักธรรมในการดำเนินชีวิต

ด้านจิตตภาวนา นักเรียนเกิดศรัทธา เป็นคนดี ทำประโยชน์แก่สังคมและเพื่อนมนุษย์ ช่วยเหลือผู้อื่น สร้างคุณธรรมจริยธรรมให้เกิดแก่ตนเอง

ด้านปัญญาภาวนา คือ นักเรียนรู้เท่าทันถึงปัญหาอันมาจากยาเสพติด นักเรียนรู้จักใช้จ่ายเงินทอง มีปัญญา นำหลักธรรมมาใช้พัฒนาศักยภาพ มีความคิดสร้างสรรค์

2) องค์ความรู้ที่ได้สังเคราะห์จากงานวิจัย

ภาพที่ 2 องค์ความรู้ที่ได้สังเคราะห์จากงานวิจัย

จากองค์ความรู้ที่สังเคราะห์ อธิบายได้ว่า ความคิดเห็นของนักเรียนต่อการอบรมคุณธรรม จริยธรรม ได้แก่ นักเรียนเกิดศรัทธา มีระเบียบวินัย มีจิตสำนึก รู้จักใช้จ่ายเงินทอง มีความคิดสร้างสรรค์ ใช้หลักธรรมในการดำเนินชีวิต

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

- 1) โรงเรียนทำข้อตกลงกับวัฒนธรรมจังหวัด สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด และองค์กร คณะสงฆ์จัดทำหลักสูตรอบรมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน
- 2) โรงเรียนกำหนดกฎระเบียบการวัดผลของสถานศึกษาว่าด้วยความประพฤติที่ดีของ นักเรียนในสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

- 1) พระสงฆ์ควรให้นักเรียนได้น้อมหลักธรรมคำสอนทางศาสนาไปปรับเปลี่ยนใช้ในการ ดำเนินชีวิตให้เป็นไปอย่างถูกต้อง
- 2) พระสงฆ์ควรส่งเสริม พัฒนา เด็กและเยาวชน ให้มีความพร้อมและรู้เท่าทัน ความเปลี่ยนแปลงของสังคมปัจจุบัน

3) พระสงฆ์ควรสร้างความตระหนักในการสร้างสุขภาวะทางจิต สุขภาวะทางสังคม และสุขภาวะทางจิตวิญญาณ หรือปัญญา โดยใช้หลักคำสอนเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพชีวิต

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1) ในการวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาวิจัยรายละเอียดในเชิงคุณภาพ ด้วยการสัมภาษณ์ (Interview) โดยแบบสัมภาษณ์ รวบรวมจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) รวมถึงผู้ที่มีบทบาทเกี่ยวข้อง เช่น ครูและผู้บริหารของ นักเรียน เพื่อจะได้มาซึ่งข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียน

2) ในการวิจัยครั้งต่อไปควรเปลี่ยนกลุ่มการวิจัย จากการศึกษา นักเรียนที่กำลังอยู่ในระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนบางแพปฐมพิทยา จังหวัดราชบุรี เป็นนักเรียนในพื้นที่อื่นๆ เพื่อเป็นการสำรวจว่า พระสงฆ์ในพื้นที่อื่นๆ มีรูปแบบในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียนเป็นอย่างไร

3) ในการวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาเกี่ยวกับกลยุทธ์หรือยุทธศาสตร์ ที่พระสงฆ์ใช้ในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียน เพื่อการพัฒนาประสิทธิภาพในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่นักเรียน และสามารถนำไปประยุกต์ใช้อย่างมีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

- กรมการศาสนา. (2550). *ธรรมศึกษาชั้นตรี ฉบับปรับปรุงใหม่ที่ประกาศใช้ในปัจจุบัน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- เตือนใจ ฤทธิจักร. (2547). *ธรรมาภิบาลใน การบริหารสถาบันนิติวิทยาศาสตร์ กระทรวงยุติธรรม* (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- พระปลัดบำเพ็ญ กิตติปาโล (สีลาธารา). (2557). *ความคาดหวังของนักเรียนต่อบทบาทพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย อำเภอเมือง จังหวัดระยอง* (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระมหาธำนิพนธ์ ฐิติวิโร (อินทวิ). (2545). *การศึกษาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา: ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนในจังหวัดศรีสะเกษ* (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระมหาสายลม ธมฺมวาทธโร (บติรัฐ). (2554). *ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการสำนักปฏิบัติธรรมประจำจังหวัดสมุทรปราการ* (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระสมุห์นภดล นาถธมโม (เกษมสุข). (2557). *สภาพการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของพระสงฆ์ในโรงเรียนวัดป่าประดู่ อำเภอเมือง จังหวัดระยอง* (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

- มนตรี กำลังดี. (2543). ศึกษาจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาอำเภอกะปงสังกัดสำนักงาน
ประถมศึกษา จังหวัดพังงา (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต). สงขลา: มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- สุนธรา แก่นกุล. (2544). ศึกษาจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาสำนักงานการประถมศึกษา
อำเภอพะโต๊ะ สังกัดสำนักงานการศึกษามัธยมศึกษา จังหวัดชุมพร (วิทยานิพนธ์
มหาบัณฑิต). สงขลา: มหาวิทยาลัยทักษิณ.